

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 100/2020
09.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији су пуномоћници Снежана Станић и Ирена Стојановић, адвокати из ..., против тужене Предшколске установе „Пчелица“ Ниш, чији је пуномоћник Тања Савић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2455/19 од 20.09.2019. године, у седници већа одржаној 09.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2455/19 од 20.09.2019. године, у делу за поништај решења директора тужене о изрицању дисциплинске мере - престанак радног односа број .. од 21.06.2016. године и одлуке Управног одбора тужене број .. од 07.07.2016. године, као и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад и призна јој сва права по основу рада.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2455/19 од 20.09.2019. године и пресуда Основног суда у Нишу П1 369/19 од 02.04.2019. године, у преосталом делу тако што се поништава решење директора тужене о отказу уговора о раду број ../16 од 03.08.2016. године и одлука Управног одбора тужене број ../16 од 30.08.2016. године и одлучује да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 369/19 од 02.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да суд поништи решење директора тужене о изрицању дисциплинске мере - престанак радног односа број .. од 21.06.2016. године и одлуку Управног одбора тужене број .. од 07.07.2016. године и решење директора тужене о отказу уговора о раду број ../16 од 03.08.2016. године и одлуку Управног одбора тужене број ../16 од 30.08.2016. године, као и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад и призна јој сва права по основу рада, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2455/19 од 20.09.2019. године, одбијена је жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужилја, због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиле делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је била у радном односу код тужене на неодређено време и обављала је послове ... . У току дисциплинског поступка који је тужена покренула против тужиле, утврђено је да је дана 23.05.2016. године, око 14 часова, тужилја ударила руком по глави малолетног ББ због чега је решењем број .. од 21.06.2016. године, оглашена кривом за извршену повреду забране насиља, злостављања и занемаривања из члана 45. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 7. став 2. тачка 4. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности. Истим решењем због теже повреде радне обавезе из члана 141. став 1. тачка 13. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 5. став 1. тачка 12. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених, тужилји је изречена дисциплинска мера престанак радног односа. Против овог решења тужилја је изјавила приговор који је као неоснован одбијен одлуком Управног одбора тужене број .. од 07.07.2016. године. Након тога, тужена је дана 03.08.2016. године донела решење број .., којим је тужилји отказала уговор о раду поводом исте повреде радне обавезе, сада према одредбама Закону о раду, применом члана 179. став 2. тачка 5. На ово решење тужилја је поднела приговор који је одбијен одлуком Управног одбора туженог број .. од 30.08.2016. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је постојао дисциплински основ да тужилји код тужене престане радни однос и да су оспорена решења законита због чега су одбили тужбени захтев тужиле. Судови су закључили да је дисциплински поступак, у којем је утврђена одговорност тужиле за тежу повреду радне обавезе, спроведен у складу са законским одредбама, те да јој је правилно изречена мера престанка радног односа. Тужилји је остављена могућност и да у управном поступку побија наведено решење, што је она и учинила. Такође, према ставу нижестепених судова, то што је тужилја два пута добила отказ - прво према одредбама Закона о основама система образовања и васпитања, а затим и према одредбама Закона о раду, који садржи општа правила у вези са правима, обавезама и одговорностима на раду и по основу рада, не доводи у питање законитост дисциплинског поступка и изречене дисциплинске мере и не утиче на законитост оспорених решења.

По оцени Врховног касационог суда, побијана пресуда у делу којим је одбијен захтев тужиле за поништај оспорених решења од 21.06.2016. године и од 07.07.2016. године, заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 139. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 62/03 ... 62/16), прописано је да запослени у школама и другим васпитно-образовним установама може одговорати за лакшу повреду радне обавезе утврђене општим актом установе, тежу повреду радне обавезе прописане овим законом, повреду забране прописане овим законом и материјалну штету коју нанесе установа намерно или крајњом непажњом у складу са законом. Одредбом члана 145. истог закона, прописано је да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на приговор органу управљања, у року од осам дана од дана достављања решења, а ако орган управљања не одлучи по приговору у року од 15 дана или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком може се обратити надлежном суду у року од 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке, односно дана достављања одлуке, да се одредбе наведеног закона примењују на права и обавезе из радног односа запослених у установама предшколског васпитања. Одредбом члана 143. истог закона, прописано је да запосленом који изврши повреду забране, прописане чланом 44. – 46, као и за повреду радне обавезе из члана 141. тачка 8. – 17. овог закона, престаје радни однос када одлука директора о утврђеној повреди забране престане коначна и одузима се лиценца.

Сагласно наведеном, заснивање, постојање и престанак радног односа у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, регулише посебан закон – Закон о основама система образовања и васпитања. У конкретном случају тужена је дисциплински поступак спровела у складу са одредбама наведеног закона и утврдила да је тужилца учинила повреду радне обавезе која води престанку радног односа. Тужилца је искористила и право које јој закон омогућава да у управном поступку побија решење тужене, али по приговору није успела. Полазећи од наведеног, судови су правилно оценили да је побијано решење о престанку радног односа од 21.06.2016. године (и 07.07.2016. године – по приговору) законито, а за свој закључак су дали јасне и потпуне разлоге које као правилне у свему прихвата и Врховни касациони суд. Побијано решење донето је у процедури прописаном одредбама матичног закона, а како је одбијен као неоснован тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, то је правилно одбијен и захтев тужиле за враћање на рад, јер основаност овог дела тужбеног захтева зависи од одлуке о захтеву за поништај решења о отказу уговора о раду. Из ових разлога не стоје наводи ревизије да је погрешно примењено материјално право, у делу који се односи на законитост наведених оспорених решења.

Неосновани су наводи ревизије да тужилци није могао да престане радни однос, јер не постоји кривично дело учињено од стране тужиле, с обзиром да одговорност тужиле која је утврђена у дисциплинском поступку није везана за утврђење кривичне одговорности. Тачно је да је обустављен кривични поступак против тужиле због кривичног дела крађе, али у ситуацији када је тужилци изречена дисциплинска мера престанка радног односа због две повреде радне обавезе (што је ударила руком по глави малолетног ББ и што је скинула златне минђуше малолетној ВВ и није их вратила), довољно је да је тужилца извршила и само једну радњу описану побијаним

решењем која је према општим актима послодавца, прописана као разлог за отказ, уз претходно поштовање законом прописане процедуре за отказ уговора о раду.

Побијаном одлуком одбијен је и тужбени захтев за поништај решења од 03.08.2016. године (и 30.08.2016. године – одлука по приговору), уз закључак да је тужиљи законито престао радни однос, применом члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, јер је тужиља својом кривицом учинила повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду. Међутим, Врховни касациони суд налази да су, у конкретном случају, у овом делу судови погрешно применили материјално право из разлога што се запосленом не може два пута отказати исти уговор о раду. Наиме, судски поступак ради заштите права из радног односа може се покренути само против коначне одлуке послодавца којом је одлучено о правима запосленог, у смислу одредбе члана 195. Закона о раду. Како је тужиљи радни однос престао на основу коначног решења директора тужене од 21.06.2016. године, то јој није могао радни однос престати и решењем тужене од 03.08.2016. године, јер тада није ни била у радном односу код тужене. Како тужена није могла донети нову одлуку о отказу истог уговора о раду и то у тренутку када је тужиљи већ престао радни однос, нижестепене одлуке су у овом делу преиначене и решења од 03.08.2016. године и 30.08.2016. године, су поништена.

Са изложеног, применом одредбе члана 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци. Имајући у виду успех странака у поступку, на основу члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**